

Pozivanje u žalbi na dokaznu snagu brodskog dnevnika nema osnove. Dokazna snaga brodskog dnevnika potpada kao i svaki drugi dokaz slobodnoj ocjeni suda, jer brodski dnevnik ima značaj privatne isprave a ne javne. Samo u slučaju ako se radi o podacima koji su rezultat zapovjednikove upravne funkcije ti podaci imaju značaj podataka javne isprave.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-S1-1624/75-2
od 1. X 1975.

Vijeće: Petar Sremac, Gavro Badovinac, prof.dr Branko Jakaša

Naknada štete za zakašnjelo stavljanje broda na raspolaganje za ukrcaj tereta - Značenje riječi "otprilike" ("about") u pogledu datuma dolaska broda u luku - Brodar je dužan nadoknaditi štetu za zakašnjelo stavljanje broda na raspolaganje za ukrcaj tereta ako je za zakašnjenje kriv - Krivnja se prosudjuje i za zakašnjeli iskrcaj ranije ukrcanog tereta - Ako stranke ugovore da će brod biti stavljen otprilike oko određenog datuma mora biti stavljen na raspolaganje najranije pet dana prije i najkasnije pet dana poslije navedenog datuma

Tužitelj je brodar, a tuženi je naručitelj prijevoza. Brodar tuži za isplatu vozarine.

Tuženi ne poriče vozarevo pravo na vozarinu ali stavlja prigovor kompenzacije do visine utuženog iznosa. Navodi da je brod bio kasno stavljen na raspolaganje u luci iskrcaja što je njemu prouzrokovalo štetu u vidu ležarine za teret koji je bio uskladišten u luci čekajući na dolazak broda.

Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev iz slijedećih razloga:

Prijebojni zahtjev tuženog odnosi se na naknadu štete koju je tuženi pretrpio u vidu ležarine koju je platio lučkom poduzeću za robu koju je dovezao u luku Burgas radi ukrcaja. Ova šteta u vidu ležarine nastala je time što je brod tužitelja zakasnio sa dolaskom u luku ukrcaja Burgas, te što je bilo nenormalno produženo vrijeme iskrcaja robe koju je brod dovezao u luku Burgas, u

kojoj je nakon iskrcaja ukrcao robu tuženog. Tuženi smatra da je brod trebao doći, obzirom na ugovorene klauzule brodarskog ugovora, oko 20. XI 1972. g. a stigao je tek 27. XI. Brod je trebao doveženu robu iskrcati najkasnije kroz 10 dana, tj. oko 30. XI 1972. g. i biti na raspolaganju tuženome naručitelju broda za ukrcaj početkom 12. mjeseca 1972. godine. Sve ovo međjutim nije izvršeno, jer je brod stavljen na raspolaganje tuženom naručitelju tek 22. XII 1972. g. pa je tužiteljev brod sa ukrcajem kasnio punih 20 dana. Stoga smatra da je zbog zakašnjenja u izvršenju brodarskog ugovora tuženi brodar dužan tužitelju naknaditi štetu od 12.000.- dolara, koliko je tuženi platio ležarine za robu poduzeću "Luka", a koju je dovezao radi ukrcaja na tužiteljev brod.

Rješavajući spor, prvostepeni sud je odbio prijedajni zahtjev tuženoga, jer nalazi da zahtjev tuženog nije osnovan, stoga što je brod bio dužan u smislu toč. 3 brodarskog ugovora od 21. II 1972. g. doći u luku Burgas radi iskrcavanja tereta oko 20. XI 1972. g, a stojnice za ukrcaj tereta tuženoga počinju tek po završenom iskrcavanju doveženog tereta. Kad je tužiteljev brod došao u luku Burgas radi iskrcavanja dana 27. XI 1972. g. sud smatra da je došao u primjerenom roku. Okolnost da je iskrcavanje broda trajalo sve do 21. XII 1972. g, kad je brod ponudio pismo spremnosti tuženom, ne može se pripisati krivnji tuženog brodara, u toliko prije što je brod dao pismo spremnosti tuženom istog dana kad je završen iskrcaj. Pismo spremnosti je tuženi prihvatio bez prigovora, a tuženi je kao naručitelj započeo sa ukrcajem svoga tereta 23. XII 1972. Ukrcaj je izvršen 27. XII 1972. g. Tuženi nije pružio dokaz iz kojeg bi proizlazilo da je iskrcaj doveženog tereta dugo trajao iz razloga, za koji bi tužitelj bio odgovoran, te da je do zakašnjenja sa ukrcajem ugovorenog tereta došlo baš iz tih razloga. Tuženi nije ni pokušao tvrditi da je prilikom prihvata pisma spremnosti prosvjedovao tužitelju kao brodaru zakašnjenje i odugovlačenje u iskrcaju doveženog tereta. Sam tuženi priznaje da su se operacije ukrcaja i iskrcaja dugo vršile zbog lošeg rada u luci Burgas. Obzirom na to sud smatra da je tužitelj kao brodar postupao u izvršenju ugovora urednošću dobrog brodara, te da stoga ne odgovara za eventualnu štetu koja je tuženom nastala, u očekivanju ukrcaja ugovorene robe.

Presudu žalbom pobija tuženi zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, te predlaže da se pobijana presuda preinači i tužitelj odbije sa zahtjevom, platni nalog u cijelosti ukine, odnosno da se pobijana presuda ukine i

stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje i sudjenje.

Tuženi ističe da je među strankama sporno tumačenje izraza u brodarskom ugovoru "oko 20. XI 1972.g." Ističe da u pomorskoj terminologiji ovako utanačeno vrijeme znači 10% odstupanja, tj. da je brod morao stići u luku iskrcaja najkasnije 26. XI 1972. g. Pošto je brod stigao 28. XI 1972. g. očito je da je na početku izvršenja ugovora zakasnio dva dana.

Iz vremenske tablice i obračuna vremena za iskrcaj slijedi da je brod doveženi teret morao iskrcati u slijedećih 9 dana. Kad se datumu 26. XI 1972. g. doda vrijeme potrebno za iskrcaj znači da je brod tužitelja morao biti spreman za ukrcaj najkasnije 5. XII 1972. g. Kako je brod za ukrcaj bio spreman tek 22. XII 1972. g. znači da je kasnio punih 20 dana.

Kad brod kasni u izvršenju ugovora dužan je krcatelju naknaditi štetu koja iz toga proizlazi. Ističe da je među strankama nesporno da je šteta ležarine robe u luci otprilike tolika kolike su bile prekostojnice broda. No sud pogrešno uzima da tuženi stavlja brodaru u prijeboj prekostojnice.

Osnovano je pitanje, ističe tuženi, da li je tužitelj - brodar, dužan naknaditi štetu tuženom naručitelju, koja mu je nastala time, što tužitelj kao brodar nije izvršio svoje obveze na vrijeme. Ističe da je tužitelju bilo poznato ili moralo biti poznato da tuženi naručitelj kao krcatelj plaća ležarinu radi zakašnjenja dolaska broda za ukrcaj.

Drugostepeni sud je ukinuo prvostepenu presudu i stvar vratio na ponovno raspravljanje iz slijedećih razloga:

Sporno je pitanje među strankama da li tuženi kao naručitelj broda može osnovano staviti tužitelju (brodaru) u prijeboj zahtjev za naknadu štete koju je pretrpio time što ugovoreni brod nije prispio u ugovorenu luku radi iskrcaja u ugovoreno vrijeme i što nije u razumno vrijeme izvršio iskrcaj tereta koga je dovezao u tu luku, te se odmah nakon toga stavio na raspolaganje naručitelju broda radi ukrcaja. Prema tome prijebojni zahtjev tuženoga odnosi se na zahtjev za naknadu štete u iznosu ležarine plaćene lučkom poduzeću za robu koju je tuženi dovezao u luku u cilju ukrcavanja na brod, i to kroz vrijeme za koje roba nije ukrcana zbog krivnje brodara u izvršenju ugovora o prijevozu.

U smislu odredaba čl. 37 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, kad brod prema ugovoru treba stići u određenu luku do određenog roka, drži se da je stigao na vrijeme, ako je u tom roku stigao u luku ili na sidrište. U spornom slučaju brodarskim ugovorom, odnosno dodatkom od 1. XI 1972. g. bilo je ugovoreno da će brod tužitelja stići u bugarsku luku oko 20. XI 1972. g. u svrhu iskrcaja, a stojnice će se početi brojiti nakon završetka iskrcaja tereta koga je dovezao.

Ne može se prihvatiti stajalište pobijane presude da je brod prispio na vrijeme kad je prispio u luku iskrcaja dana 28. XI 1972. g. U skladu odredaba lučkih uzanci br.6 smatra se da je brod stigao u ugovorenom roku ako je stigao 5 dana prije ili poslije ugovorenog roka. Naime, izraz "about - oko" označava vrijeme od 5 dana prije ili 5 dana poslije ugovorenog roka. Očito je dakle da je brod tužitelja zakasnio u luku iskrcaja tri dana. Što se tiče pitanja iskrcaja u toku spora nisu provedeni dokazi iz kojih uzroka i tko je odgovoran za dužinu vremena iskrcaja koji je, a što je među strankama nesporno, završen tek 22. XII 1972. g.

Kako stranke u toku spora ističu brod je mogao biti iskrčan i za mnogo kraće vrijeme.

U smislu odredaba čl. 53 i slijedećih članaka Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, brodar odgovara naručitelju za štetu koja mu je nastala zbog zakašnjenja, ako ne dokaže da je zakašnjenje nastalo zbog uzroka koji se nisu mogli izbjeći pažnjom urednog brodarka. S obzirom na izloženo u pogledu prijebojnog zah- tjeva tuženi brodar dužan je dokazati da je do zakašnjenja broda sa prispijećem u luku iskrcaja došlo iz razloga koji se ne mogu pripisati njegovoj krivnji, tj. propustu dužne pažnje urednog brodarka s jedne strane, a takodjer je u pogledu vremena iskrcavanja robe u luci Burgas brodar dužan dokazati da do odugovlačenja sa iskrcajem robe nije došlo zbog propusta njegove dužne pažnje kao urednog brodarka, tj. da je čitavo zakašnjenje nastalo iz okolnosti za koje tužitelj kao brodar ne odgovara.

V.V.